

KULTURMILJÖ OCH LANDSKAPSBILD

UPPDRAG: 19U2236

Titel på rapport:

Status: Slutversion
Datum: 2020-09-16

MEDVERKANDE

Konsult: Bjerking AB

Anne Philipson Jancke
Cecilia Pantzar
Therese Fast

Bjerking AB

Strandbodgatan 1, Uppsala.
Hornsgatan 174, Stockholm.
www.bjerking.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	5
Historik	9
Kulturvården	15
Planförslaget	20
Konsekvenser av planförslaget	21
Referenser	25

SAMMANFATTNING

Planområdets närområde är i omvandling och ny storskalig bebyggelse är under uppförande längs E18 väster om området. I nordväst möter Barkarby handelsplats, som breder ut sig mot öster med nya bostäder och arbetsplatser. Villastaden har utvecklats under 1900-talet, med den ålderdomliga miljön kring Barkarby torg som central punkt. Norrviksvägen utgör en gräns för villastaden med dess småskaliga topografiskt anpassade bebyggelse, och med den nya bebyggelsen som breder ut sig från Barkarby handelsplats kan den komma att utgöra en gräns mellan det nya och det gamla Barkarby.

Planförslaget innebär ett intrång i det avgränsade kommunala kulturmiljöområdet Barkarby torg och Tingsbyn, och en skal- och karaktärsförändring av planområdet, som riskerar att påverka läsbarheten av villastadens utveckling över tid. Det innebär små till måttliga negativa konsekvenser för områdets kulturmiljövärden. Vyn från Norrviksvägen påverkas så att villastaden blir svåräst från den vyn, samt att det finns en risk för ytterligare skalförskjutning i området, på sikt. Konsekvenserna kan minskas genom anpassning till villastadens uttryck vad gäller bebyggelsens anslutning till Enköpingsvägen, detaljutförande på träfasaderna, färgsättning och topografisk anpassning .

INLEDNING

BAKGRUND

Bjerking AB har fått i uppdrag av Welcome Hotel, Barkarby att utföra en kulturmiljöanalys och antikvarisk konsekvensbedömning inför upprättande av detaljplan för fastigheterna Barkarby 3:9, 3:13 och 1:156 som angränsar till Barkarby torg.

UPPDRAGETS OMFATTNING OCH SYFTE

Kulturmiljöutredningen syftar till att beskriva och identifiera områdets kulturhistoriska värden. Utredningen lyfter fram värdebärande karaktärsdrag, samband och strukturer som återspeglar de kulturhistoriska sammanhangen och som är betydelsefulla för platsens karaktär, identitet och historiska läsbarhet. Med utgångspunkt från områdets kulturvärden bedöms planförslagets påverkan på kulturmiljö och landskapsbild. Därefter redovisas förslag till rekommendationer för områdets fortsatta utveckling i syfte att värna befintliga karaktärsdrag och kulturvärden.

PLANOMRÅDET

Planområdet ligger i anslutning till Tingsbyn i Barkarby villastad och avgränsas av Enköpingsvägen i norr, Notarievägen i söder och Häradsvägen i öster. Häradsvägen och Enköpingsvägen utgör äldre vägsträckningar med lång historisk kontinuitet. Barkarby torg med gästgivargård och tingshus utgör bygdens gamla knutpunkt strategiskt belägen i vägmötet där häradsvägen från Lövsta och Svartsjölandet anslöt till den gamla landsvägen från Stockholm

mot Enköping och Bergslagen. Strax norr om planområdet ligger Järfälla kyrka som utgör ett tongivande landmärke i landskapsbilden. Barkarby villastad växte fram kring Tingsbyn och Kyrkbyn vid tiden kring sekelskiftet 1900 genom tomtavstyckningar på de historiska ägorna till Barkarby och Kyrkbyn. Det gradvis framvuxna villaområdet präglas av trädgårdsstadens naturanpassning med småskaliga gaturum, lummiiga tomter och blandade trävillor.

Väster om planområdet vidtar före detta Barkarby flygfält, F8, där utbyggnaden av Barkarbystaden pågår. Vid Barkarby handelsplats och de utbyggda delarna av Barkarbystaden domineras stadsbilden av storskalig infrastruktur, handelsrelaterad bebyggelse och flerbostadshus. Utmärkande är ett högt markutnyttjande som bildar en stark kontrast till de ännu sparsamt byggda delarna av Järfällat.

Söder om Järfälla kyrka sträcker sig Kyrkparken som utgör stadsdelspark för Barkarbystaden och samtidigt ombesörjer dagvattenhanteringen. Kyrkparken bildar en grön kil mellan den storskaliga tätbebyggda stadsstrukturen på Barkarbyfältet och den småskaliga trädgårdsstadskaraktären i Barkarby villastad.

Welcome Hotel med tillhörande infartsparkering uppfördes på 1980-talet i villaområdets sydvästra hörntomt. Hotell- och kontorsanläggningen bildar en mer storskalig byggnadsvolym i kontrast till villabebyggelsen. Planens ambition att anpassa bebyggelsen till områdets topografi

Planområdet ligger i anslutning till Tingsbyn i Barkarby villastad och avgränsas av Enköpingsvägen i norr, Notarievägen i söder och Häradsvägen i öster. Bildkälla: Bing Maps.

och skala märks genom huskroppar uppförda i souterräng. Det långsträckta sammanbyggda komplexet anpassades ytterligare till omgivande bebyggelse genom uppbrutna, förskjutna volymer som bidrog till ett mer varierat

fasaduttryck och en mer levande taksiluett. Bebyggelsens avtrappning med en lägre frontbyggnad i söder som inrymmer huvudentrén förstärker intrycket av att bebyggelsesiluetten följer den naturliga topografin.

BEFINTLIGA SKYDD OCH GÄLLANDE PLANER

Översiktsplan

I kommunens översiktsplan ingår området i en framtida urban/stadsmässig struktur. Den regionala stadskärnan ska utvecklas med en tydlig stadskarakter, en genomsnittligt hög täthet, en blandning av funktioner och ett integrerat gatunät. Avseende Barkarby torg, Tingsbyn och Kyrkbyn anges följande vägledning:

Barkarby torg och Tingsbyn

- Barkarby torg med världshuset, Tingshuset och det öppna torget samt kopplingen till Enköpingsvägen och Häradsvägen ska bevaras och lyftas fram som en målpunkt i den södra delen av Barkarbystaden.
- Utbyggnad i anslutning till Tingshusområdet ska ske i samspel med områdets kulturhistoriska värden. Bebyggelsen trappas upp mot Barkarbystaden och övergår i en stadsmässig struktur.

Kyrkbyn

- Tillkommande bebyggelse norr och öster om Järfälla kyrka ska ta hänsyn till kyrkans placering så att siktlinjerna mot kyrkan bibehålls.
- Utbyggnad i Kyrkbyns närhet ska ske i samspel med områdets kulturhistoriska värden. Bebyggelsen blir tätare mot de centrala delarna av Barkarbystaden. I Kyrkbyn kan mindre förtätningar ske genom styckning av tomter.

Järfälla kyrka och Tingsbyområdet är utpekade som områden där skydd för den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen bör införas. Vid förändringar eller kompletteringar ska

områdenas karaktärer och kulturvärden tas tillvara samtidigt som ny bebyggelse tar avstamp i kulturmiljöerna och bidrar till den fortsatta berättelsen. I översiktsplanen anges följande vägledning för kulturmiljön:

- Inom de områden som är utpekade som kulturlandskap ska särskild hänsyn tas till de kulturhistoriska värdena.
- Karaktären och de kulturhistoriska värdena i den befintliga bebyggelsen ska värnas, vårdas och levandegöras.
- All ny bebyggelse ska utgå från platsens förutsättningar, tolka områdets karaktär och spegla vår tid.
- Behovet av skydd för att säkerställa de kulturhistoriskt värdefulla miljöerna ska ses över i samband med planläggning.
- Dokumentation (fotografering och beskrivning) ska göras vid förändringar i och intill kulturmiljöer.

Gällande detaljplan

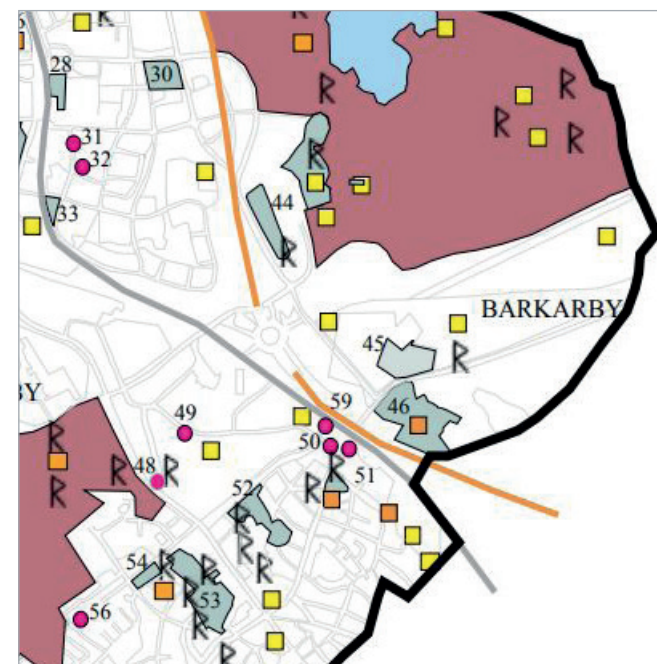
Barkarby 3:9, 3:13 och Barkarby 1:156 ingår i "Förslag till stadsplan för område vid Barkarby torg omfattande fastigheterna Barkarby 1:77 m fl i Järfälla kommun, Stockholms län" fastställd 1985. Fastigheten Barkarby 1:156 är angiven för hotell och kontor. Inom Barkarby 3:9 och 3:13 tillåter detaljplanen fristående bostäder i två våningar.

Barkarby torg omfattades tidigare av samma plan. Torget med krogen och Tingshuset var försedda med skyddsbestämmelsen Q, kulturreservat. Numera gäller en detaljplan fastställd 2002 som togs fram i samband med uppföran-

det av en komplementbyggnad på torgets östra sida. I den senare planen har kulturmiljöskyddet uppdaterats. Både krogbyggnaden och Tingshuset har rivningsförbud och utökad lovplikt för exteriöra och interiöra förändringar. Det finns också en bestämmelse för utemiljön som bl a innebär att marklov krävs för förändringar och att växter, material och anläggningsdetaljer som är främmande för kulturmiljön inte får införas.

Kommunalt kulturmiljöprogram

Barkarby torg, Tingsbyn och Järfälla kyrka är utpekade i Järfälla kommuns kulturmiljöprogram.

Järfälla kyrka med omgivande Kyrkbyn (nr 45) och Barkarby torg och Tingsbyn (nr 46) är utpekade i Järfälla kommuns kulturmiljöprogram. Bildkälla: Kulturmiljöplan för Järfälla kommun.

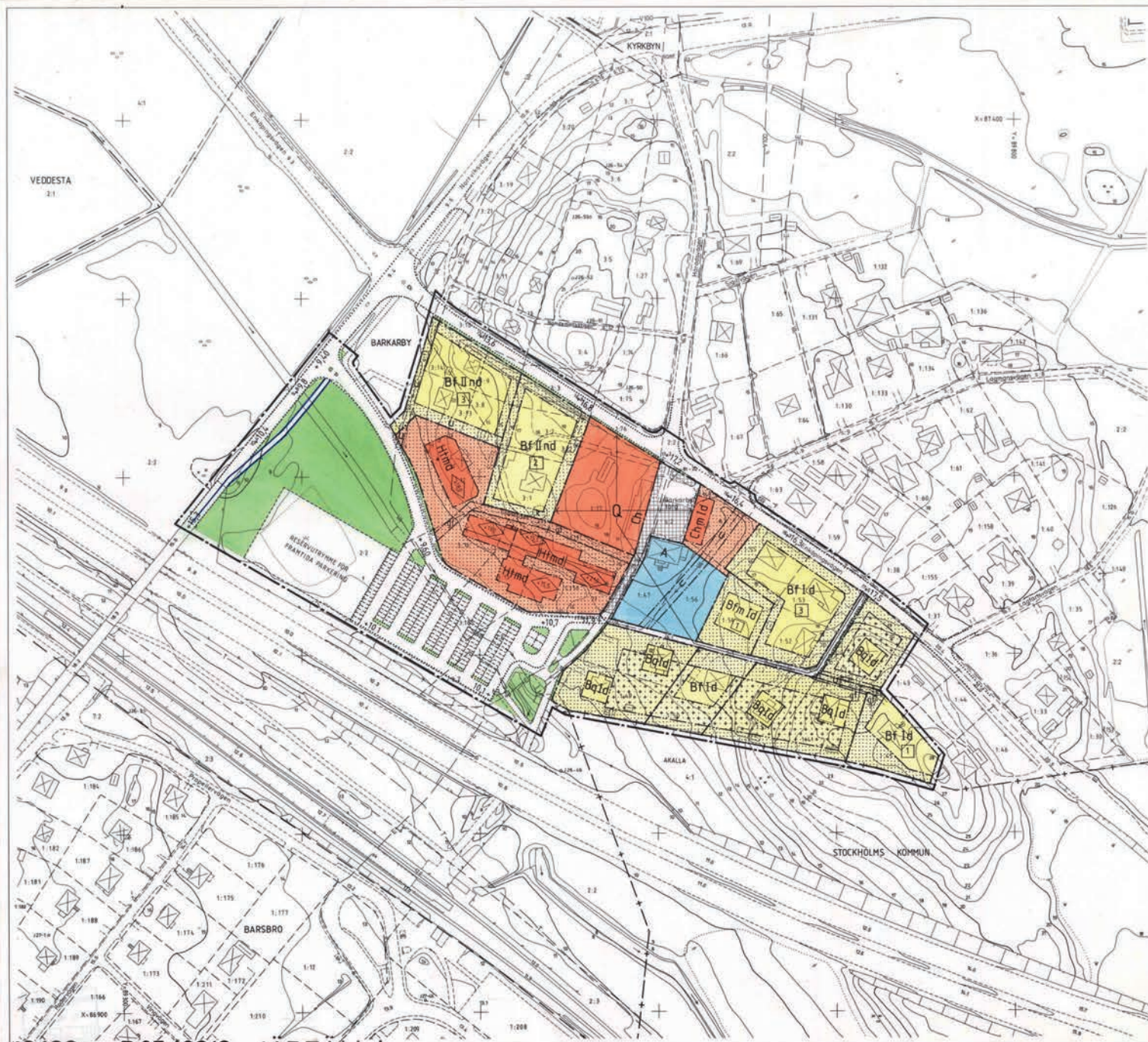
FÖRSLAG TILL STADSPLAN FÖR OMRÅDE VID BARKARBY TORG OMFATTANDE FASTIGHETERNA BARKARBY 1:77 M.F.L. I JÄRFÄLLA KOMMUN, STOCKHOLMS LÄN

STADSARKITEKTKONTORET I JÄRFÄLLA
DEN 10. MAJ 1984. REV. DEN 28 AUGUSTI 1984
Tore Magni
TORE MAGN
STADSARKITEKT
Hans Berglund
HANS BERGLUND
PLANARKITEKT

BETECKNINGAR
STADSPLANEKARTA
GRÄNSER
--- Linje 3 meter utanför det område förslaget avser
--- Områdesgräns
--- Bestämelsegräns
SKYDDSOMRÅDE
Q Kulturresevat
ALLMÄN PLATS
Gatmark
Gångtorg
Parkmark
BYGGNADSKVARTER
A Allmänt ändamål
B Bostäder
Bq Bostäder, särskild miljöhänsyn
Ch Centrumbebyggelse
Hf Hotell och kontor

BYGGNADSKVARTER
A Allmänt ändamål
B Bostäder
Bq Bostäder, särskild miljöhänsyn
Ch Centrumbebyggelse
Hf Hotell och kontor
DVRIGA BETECKNINGAR AVSEDDA ATT FASTSTÄLLAS
Mark som inte får bebyggas
Mark där uthus o.dyl. undantagsvis får uppföras
Mark tillgänglig för gemensam förbindelseled
Gatu höjd
Fristående hus
Uppformning med hänsyn till områdets egenart
Antal tomter
Antal våningar
Förbud mot vindinredning
Byggnadshöjd räknad från grundkartans nollplan
Uppformning med hänsyn till buller
Ledningsområde
Illustrationslinjer ej avsedda att fastställas
Illustrationslinje som ej ska gälla, enligt nämnstyrelsens beslut 1985-03-12

GRUNDKARTA UPPRÄTTAD 1982-11-09
Reviderad (med planområde) 1984-01-18
BRUNN, JÄRSTEN, BYRINGSBERG
GRUNDKARTA
Kommungräns
Traktningsgräns
Fastighetsgräns
Fastighetsbeteckning
Byggnader
Transformatorbyggnad
Bassäng, pool
Staket
Häck
Stenmur
Stodmur
Slätt
Dike
Höjdkurvor
Avväggt höjd
Påbyggnad
Gränspunkt
Inomrått träd
Förvarningsområde resp runsten
Spårmark, öker resp ång
Agostlagrings
Barrskog resp lövskog
Lättfogar
Luftledning, höjdsig
Underjordiska ledningar sträckas
Höjdsplanering
Tele
Vatten
Avlopp
Vatten- och avlopp
Fjärrvärme
HÖJDKURVOR FRAMSTÄLLDA FOTOGRAMMETRISKT
LAGET AV BYGGNADER AVSER HUSLIV
MÄTKLASS II
KOORDINATSYSTEM: STOCKHOLMSTRAKTEN 1974 (S774)
HÖJDSYSTEM: STOCKHOLMS KOMMUN RH00
SKALA 1:1000
P 6/82 B
MNR 611

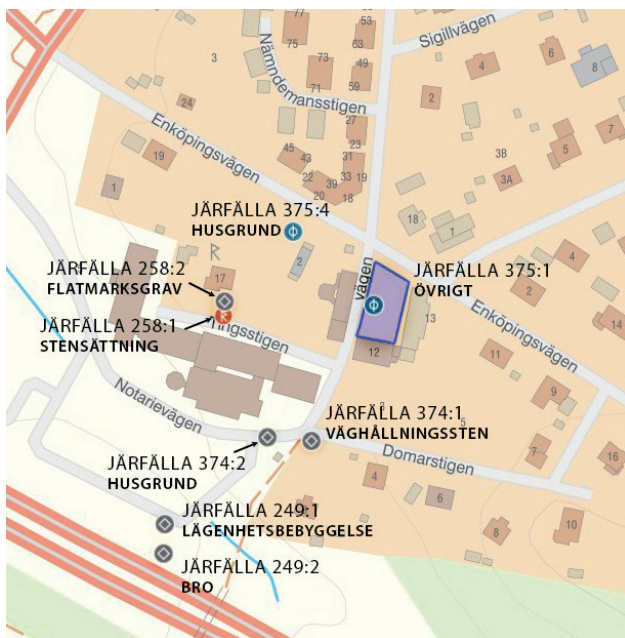
Gällande detaljplan för området, antagen 1985.

Landskapsbildsskydd

Järfälla kyrka har tidigare omfattats av ett förordnande enligt 19 § naturvårdslagen för att skydda landskapsbilden. Länsstyrelsen upphävde skyddet 2004-05-12. Enligt beslutet förutsätts kommunen vid kommande planläggning att beakta möjligheterna att kyrkan ska kunna uppfattas från norr och söder även i framtiden.

Fornlämningar

I tabellen och kartan redovisas registrerade fornlämningar som finns i anslutning till planområdet.

Fornlämningsskildern i närområdet.

OBJEKT	LÄMNINGS-TYP	ANTIKVARISK BEDÖMNING	UNDERSÖKNINGS-STATUS	BESKRIVNING
RAÅ-nummer: Järfälla 249:1	Lägenhetsbebyggelse	Ingen antikvarisk bedömning	Okänd	Borttaget torp, byggt år 1828, bebott till 1874. På angivenplats syns ännu syren, vilken troligen tillhör en senare byggd affär på samma plats, även den borta.
RAÅ-nummer: Järfälla 249:2	Bro	Ingen antikvarisk bedömning	Okänd	Äldre broläggning, vilket sannolikt gett upphov till bebyggelsenamnet Barsbro.
RAÅ-nummer: Järfälla 374:1	Vägmärke	Ingen antikvarisk bedömning	Okänd	Väghållningssten, med inskriften WÄRSTA.
RAÅ-nummer: Järfälla 374:2	Husgrund, historisk tid	Ingen antikvarisk bedömning	Okänd	Borttaget bryggeri, plåtåformad grund, 9-10 m S (VNV-ÖSÖ) och 0,25-0,4 m h. Övertorvad. I kanten ställvis stensättning, tydligast i VNV. I ÖSÖ trappsten.
RAÅ-nummer: Järfälla 258:1	Stensättning	Fornlämning	Okänd	Stensättning, rund, 5 m diam och 0,2 m h. Övertorvad med i ytan och kant enstaka 0,2-0,6 m st stenar. S kanten borta av väg. En björk, i kanten en lövbuske.
RAÅ-nummer: Järfälla 258:2	Flatmarksgrav	Ingen antikvarisk bedömning - förstörd	Okänd	Vid stensättningen har tidigare stått en flaggstång. Tomtägaren, Olle Petersson, Tingsstigen 4, Barkaby, fann som barn ca 1915-17 ca 3 m N om stensättningen vid grävning en förhistorisk urna, överlämnad till inventarien för Raås räkning 3.b 1980. Krukan var fragmentarisk.
RAÅ-nummer: Järfälla 375:1	Övrigt	Övrig kulturhistorisk lämning	Okänd	Bebyggelsemiljö, bestående av torg, ca 35x25 m (NNÖ-SSV), i V flankerat av gästgivargård, i S av tingshus. Torget nu parkeringsplats till större delen, i VNV kanten gata (Häradsvägen), gästgivargården utarrenderad till servering och resanderum (Lasse-Majas krog) och tingshuset till mötes- och kurslokaler m m. Båda byggnaderna renoverade 1969. Tidigare var torget kullerstensbelagt och kringbyggt med stall i Ö och häradsfängelse i N. Nu är torget öppet mot N, där tidigare häradsvägen från Lövsta och Svartsjölandet samt Sollentuna anslöt till gamla landsvägen Stockholm-Enköping. Tillägg: Enl. tidn. reportage av Sten Feldreich i Järfälla Nyheter v. 3 1983 har i restaurangen (gästgivargården) påträffats en bakugn med tyskttegel (Radeburg), troligen ditsatt under 1800-talet. Ugnen docksannolikt äldre, kanske sentida med huset, dvs 1600-tal. Tillägg: Ej utsatt på top. bl. 101 Sthlm NV, tr. 1983, men anm till LMV:s revisionsreg:r för nytryck. Barkarby var från 1680-talet ända fram till 1905 Sollentuna häradssordinarie tingsplats. 1671 erhöles tillstånd för krog.
RAÅ-nummer: Järfälla 375:4	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Okänd	Bebyggelsemiljö, bestående av torg, ca 35x25 m (NNÖ-SSV), i V flankerat av gästgivargård, i S av tingshus. Torget nu parkeringsplats till större delen, i VNV kanten gata (Häradsvägen), gästgivargården utarrenderad till servering och resanderum (Lasse-Majas krog) och tingshuset till mötes- och kurslokaler m m. Båda byggnaderna renoverade 1969. Tidigare var torget kullerstensbelagt och kringbyggt med stall i Ö och häradsfängelse i N. Nu är torget öppet mot N, där tidigare häradsvägen från Lövsta och Svartsjölandet samt Sollentuna anslöt till gamla landsvägen Stockholm-Enköping.

HISTORIK

JÄRVAFÄLTET - FÖRHISTORISK CENTRALBYGD

Järvafältet utgör en förhistorisk centralbygd med lång bosättnings- och brukningskontinuitet vilket avspeglas i fornlämningsmiljöer på moränhöjdernas krön och sluttningar. Under förhistorisk tid sträckte sig vattenburna farleder utmed Igelbäcken och Bällstaån som var viktiga förutsättningar för de tidiga bosättarna på Järvafältet. Igelbäcken och Bällstaån var farbara fram till 1000-talet, därefter har de successivt torrlagts genom landhöjningen. I takt med landhöjningen frilades successivt odlingsbara jordar i sluttningar och foderrika våtmarker i dalsänkorna, lämpliga för ett boskapsinriktat jordbruk. Merparten av Järvafältets historiskt kända byar har förhistorisk kontinuitet och kan spåras tillbaka till järnålder. Byarnas äldre ortnamnsformer (-by, -inge, -sta) och gravfält i anslutning till bytomterna vittnar om förhållandevis tätt befolkad järnåldersbygd. Idag har flera av Järvafältet ursprungliga byar och gårdar försvunnit, men finns i vissa fall kvar som bytomter.

VÄGNÄT MED LÅNG HISTORISK KONTINUITET

Vägnätet kring kyrkan och Barkarby torg har en lång historisk kontinuitet. Häradsvägen har troligtvis förhistoriska anor och förband bygden med Svartsjölandet och Sollen-tuna. Enköpingsvägen sträckte sig från Stockholm västerut via Enköping mot det för landet ekonomiskt viktiga Bergslagen. När bergsbruket expanderade under medeltiden blev landsvägen mot Bergslagen ett viktigt kommunikationsstråk.

Den nuvarande Kyrkvägen är en rest av den gamla häradsvägen. Vid Barkarby torg sammanföll Häradsvägen med Enköpingsvägens gamla sträckning. Norr om kyrkan förgrenades vägarna och Enköpingsvägen svängde av mot

väster medan Häradsvägen vek av åt öster. På 1930-talet fick Enköpingsvägen sin nuvarande raka sträckning förbi kyrkan och Barkarby flygfält. Ombyggnaden var troligen en del av de nödhjälps- och reservarbeten som genomfördes inom Statens Arbetslöshetskommission. De så kallade AK-vägarna kännetecknas av långa raksträckor. När E18 öppnades för trafik på 1960-talet minskade genomfartstrafiken på Enköpingsvägen som därigenom förlorade en stor del av sin tidigare betydelse som huvudväg.

JÄRFÄLLA MEDELTIDA KYRKA – SOCKENCENTRUM

Järfälla kyrka uppfördes under tidig medeltid strategiskt belägen på en höjd i anslutning till den dåtida vattenleden Bällstaån och de viktiga huvudvägarna genom bygden. Kyrkan byggdes på mark som ursprungligen tillhörde gården Järfälla som senare kom att kallas Kyrkbyn. Den nuvarande kyrkan har sitt ursprung i en romansk stenkyrka som troligen byggdes på 1100-talet.

Kyrkan kom från medeltid och framåt att utgöra socknens centrum, dit en rad administrativa och sociala funktioner efterhand koncentrerades. Kyrkan var navet i bygden, en normgivande och inflytelserik institution i lokalsamhället. Socknen bildade från medeltid fram till 1862 års kommunreform en administrativ och styrande enhet. Den sociala omvårdnaden och ansvaret för fattiga, sjuka och äldre vilade under lång tid på församlingen. Kyrkans roll i lokalsamhället och socknarnas skyldigheter vad gällde fattigvård avspeglar sig i byggnader kring kyrkan. Vid Järfälla kyrka låg tidigare en sockenstuga, dåtidens kommunalhus. Socknens första fattigstuga uppfördes på 1750-talet strax norr om Barkarby torg. Fattigstugan revs och återuppbjogs intill kyrkan på 1830-talet men brann ned på 1970-talet. På andra sidan

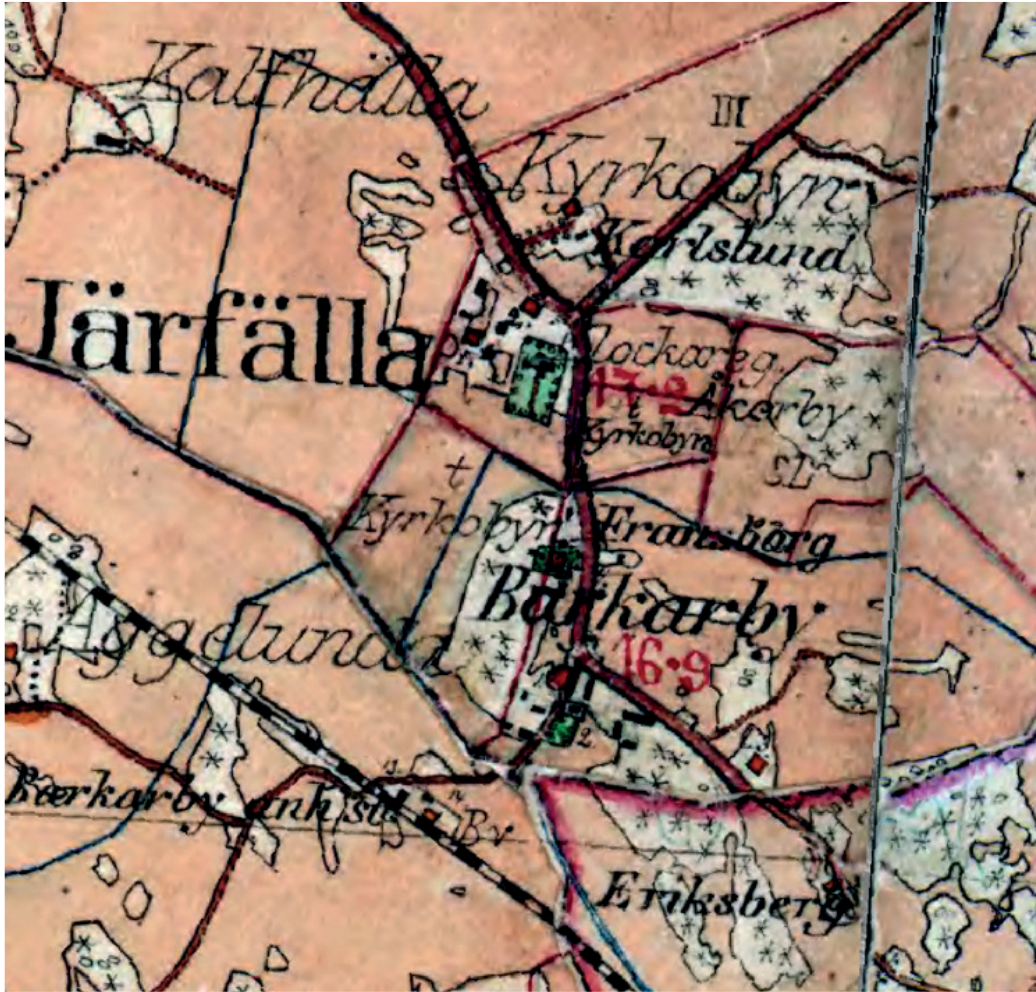

Järfälla kyrka med Barkarby krog invid gamla landsvägen på en karta från 1680-talet.

vägen mitt emot kyrkan ligger ännu det ålderdomshem som uppfördes i början av 1900-talet.

På den tidigare klockargårdstomten intill kyrkan ligger prästgården som uppfördes i herrgårdsmässig stil i början av 1920-talet. Eftersom prästen hade en framskjuten roll i samhället uppfördes bostället enligt rådande ståndsmässiga principer för att motsvara innehavarens sociala ställning.

Häradsekonomska kartan från 1900-talets början visar den äldre vägstrukturen i området. Norr om Järfälla kyrka vek den gamla Enköpingsvägen av åt väster medan Häradsvägen fortsatte åt öster. Bildkälla: Historiska kartor, Lantmäteriet.

Ortofoto över området 1975. Stora delar av Järfvafältet ingick i det militära övningsfältet fram till 1970-talet. På fotot är vägstråken markerade. Enköpingsvägen med 1930-talets raka sträckning i orange och de äldre vägarna i vitt. Bildkälla: Historiska ortofoton, Lantmäteriet.

BARKARBY TORG

I korsningen mellan Enköpingsvägen och Häradsvägen bildades en naturlig torgplats. Här uppfördes Barkarby krog på 1670-talet, ett i raden av gästgiverier utmed landsvägen mot Bergslagen. Under stormaktstiden förbättrades vägnätet som ett led i statsmaktens strävan att skapa en effektiv kontroll av landet. Gästgivaregårdar och skjutsstationer, där man kunde byta hästar, inrättades på jämna avstånd utmed landsvägarna.

Barkarby var också från 1680-talet ända fram till 1905 Sollentuna härads ordinarie tingsplats. Under åren vidgades platsens funktion som samlingspunkt i bygden genom serviceinrättningar som lanthandel, kaffeservering, butiker och biograf.

Ursprungligen bildade gästgiveriet och tingshuset tillsammans med stall, häradsfängelse, uthus och bodar en sluten gårdsfyrcant kring ett kullerstensbelagt torg. Den tidigare kringbyggda gårdsplanen öppnar sig idag mot Enköpingsvägen. Det nuvarande gästgiveriet är troligen uppfört under 1700-talets första hälft, men har byggts till i olika etapper. Gästgiveriet består av en låg rödmålad knuttimrad envåningslänga. Den låga västra delen är den äldsta och kan ha ingått i den ursprungliga krogen från 1600-talet. I fonden av torget står Tingshuset, en envåningsbyggnad med inredd vind och fasad av gulmålad panel. Tingshuset uppfördes 1776 men eventuellt ingår delar av en äldre byggnad. Tingshusets nuvarande utseende härrör från en stor renovering på 1830-talet.

Vid Barkarby krog har krogrörelse bedrivits nära nog obrutet sedan 1600-talet. Gästgiveriet inrymmer idag värdshuset Lasse-Maja som anknyter till en historisk händelse i bygden. Den ökände Lasse-Maja dömdes i början på 1800-talet för stöld av kyrksilvret som tillhörde Järfälla kyrka och fick avtjäna spöstraff på Barkarby torg.

Barkarby torg hade tidigare en mer sluten karaktär. På en karta från 1760-talet syns det kringbyggda torget med gästgiveriet och tingshuset, ladugård, bryggghus, smedja och backstugor. Bildkälla: Historiska kartor, Lantmäteriet.

VILLABEYGGELSE VID KYRKBYN OCH TINGSBYN

Med industrialismens genombrott under 1800-talet skedde en kraftig befolkningsökning och stark tätortstillväxt, dels genom inflyttning till städerna och dels genom framväxten av nya samhällen. Utbyggnaden av järnvägsnätet drev på övergången från jordbrukssamhälle till industrisamhälle och urbaniseringen av landsbygden satte nu fart på allvar. I

järnvägens spår växte stationssamhällen, industriorter och villastäder fram i anslutning till stationerna där handel och service blandades med bostadshus.

Den omfattande inflyttningen till Stockholm ledde till bostadsbrist, trångboddhet och ökade socioekonomiska skillnader av stadsbefolkningen. De övre samhällsskikten som

JÄRFÄLLA KYRKA OCH BARKARBY TORG

Järfälla kyrka ligger på en höjd och utgör ett tongivande landmärke i landskapsbilden.

Barkarby torg öppnar sig idag mot Enköpingsvägen. Större delen av den öppna torgplatsen används idag som parkering.

Gästgivargården uppfördes under 1700-talets första hälft. Den låga delen i väster är den äldsta och kan ha ingått i den ursprungliga krogen.

Flygbild över Barkarby med vårdshuset vid Barkarby Torg, 1936-1936. Fotograf: Cronquist, Gustaf W:son. Bildkälla: Stockholms stadsmuseum.

Hårdsvägen utgör den södra infarten till Barkarby torg. Vägen förband bygden med Svartsjölandet och Sollentuna och har troligen förhistorisk kontinuitet. I bilden skimtar väghållningsstenen på vägens östra sida.

Tingshuset uppfördes 1776 och fick sitt nuvarande utseende i samband med en stor renovering på 1830-talet.

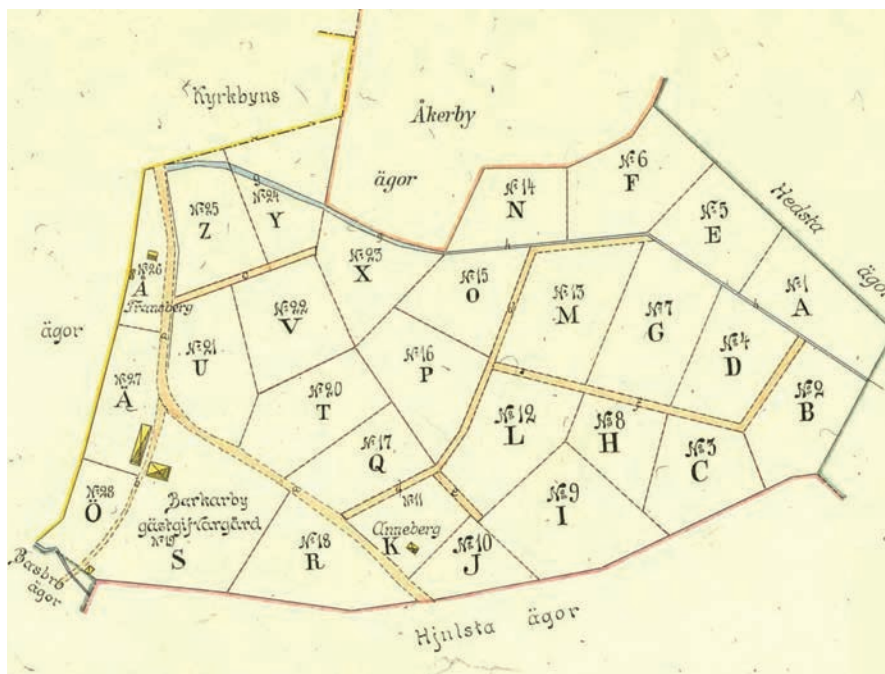
hade ekonomiska möjligheter sökte sig ut från den trånga, osunda miljön i stenstaden till landsbygdens ljus, luft och grönska.

I Stockholms omgivning drog många markägare och byggherrar fördel av den stora bostadsbristen. Vid sekelskiftet 1900 ledde behovet av nya bostäder på landsbygden utanför staden till en omfattande markspekulation. Stora markområden köptes upp och avstyckades från byar och herrgårdar för planläggning och försäljning av egna- och villatomter. Resultatet blev ofta socialt homogena bostadsområden för olika samhällsskikt.

I början av 1900-talet köptes gårdarna Barkarby och Kyrkbyn och började styckas av till villatomter av Barkarby Villastads AB. Tomtavstyckningsplaner med omkring 200 tomter upprättades men endast ett 60-tal villor kom att byggas. En förutsättning för samhällets tillväxt var järnvägen som gjorde det möjligt att bo på landet och pendla till staden. Stockholm-Västerås-Bergslagens järnväg öppnades för trafik 1876 med en hållplats och senare station vid Barkarby.

I Barkarby eller Tingsbyn som området kom att kallas, vittnar tomternas storlek och de större och mer påkostade husen om att man vände sig till den bättre bemedlade medelklassen. Villorna utformades individuellt, men ett tiotal av de äldre villorna har en likartad utformning. Husen är uppförda i trä med kvadratisk planform och karaktäristiska pyramidformade tak. I Kyrkbyn byggdes ursprungligen lite enklare och mindre hus av egnahemstyp.

Expansionen avstannade ganska snart då staten köpte upp stora markområden inför bildandet av det militära övningsområdet på Järvafältet. För att förhindra en fortsatt utbyggnad förvärvades även obebyggda tomter inne i samhället.

Barkarby krog, avritad okänt år. Bildkälla: Stockholms stadsmuseum.

Ägostyckningskarta över Barkarby, upprättad 1865 och kompletterad 1901. Bildkälla: Historiska kartor, Lantmäteriet.

Från 1905 kom stora delar av Järvafältet att användas som militärt övningsfält och flygverksamheten vid Barkarby kom igång på 1910-talet.

Barkarby villastad har med tiden gradvis förtätats med nya bostadshus i anslutning till den äldre bebyggelsen genom styckning av tomter. Tillväxten i Tingsbyn har skett långsamt fram till 1967, då området belades med byggnadsförbud. Framförallt i Tingsbyn utgör den samlade bebyggelsemiljön en provkarta på villabyggande under 1900-talets olika decennier.

Utmed Häradsvägen i Tingsbyn uppfördes på 1990-talet nya bostadshus av HSB i form av bostadsrättsföreningen Fransborg. Planeringen eftersträvade småstadens gatuka-

raktär med sammanhållen trähusbebyggelse i två våningar placerad i gatuliv och utformad med ljusa träfasader och ore-gelbunden taksiluett. Bostadsområdets gestaltning anknyter i högre utsträckning till den byggnadstradition som är vanlig i äldre svenska småstäder än till den trädgårdsstadskaraktär som utmärker Barkarby villastad i övrigt.

En centrumförskjutning kom med tiden att ske från det äldre sockencentrat vid kyrkan och Barkarby torg till Barkarby centrum söder om järnvägen. Från 1990-talet har Barkarby handelsplats blivit den nya samlingspunkten.

BARKARBY VILLASTAD - TINGSBYN

Enköpingsvägen österut. Bebyggelsen ligger anpassad till den naturliga topografin.

Tingsbyn präglas av relativt stora tomter och uppvuxna lummiga trädgårdar.

Husen ligger placerade med indrag från gaturummet. De tidiga sekel-skiftesvillorna utmärks av en individuell utformning.

Några av de äldre villorna har en likartad utformning. Husen är uppförda i trä med kvadratisk planform och karaktäristiska pyramidformade tak.

Barkarby villastad har med tiden gradvis förtätats med nya bostadshus i anslutning till den äldre bebyggelsen.

En del av villatomterna har karaktär av naturtomter. Den terränganpassade planeringen med en stor andel äldre uppvuxna träd och lummig växtlighet bidrar till områdets grönska.

KULTURVÄRDEN

ÄLDRE SOCKENCENTRUM

Det gamla sockencentrat är avläsbart i omgivningen kring Järfälla kyrka och Barkarby torg. Kyrkans framträdande placering invid flera viktiga kommunikationsleder mitt i den förhistoriska och tidigmedeltida centralbygden visar på kyrkans roll som socknens medelpunkt. Den småskaliga torgmiljön med gästgiveri och tingshus utgör en av länets få bevarade platsbildningar för administration, handel och samfärdsel från det äldre jordbrukssamhället och var under flera hundra år en viktig knutpunkt i Järfälla.

Torget med de välbevarade byggnaderna är en för Stockholms län mycket värdefull miljö av sitt slag. Krog- och gästgiverirörelse har funnits på platsen sedan 1670-talet, en tradition som fortfarande är levande. Järfälla kyrka, offentliga och administrativa byggnader som ålderdomshem, gästgivargård och tingshus speglar tillsammans med sträckningen av den gamla landsvägen, sekelskiftesvillor och senare tillägg en kontinuerlig bebyggelseutveckling som tydligt uttrycker det gamla sockencentrats roll i bygden.

BARKARBY VILLASTAD

Barkarby villastad med Kyrkbyns något mer enkelt utformade, mindre hus och Tingsbyns större och mer påkostade villor utgör ett karaktäristiskt exempel på de tidiga villasamhällen som växte fram i Stockholms omgivning vid tiden kring förra sekelskiftet. Kyrkbyn och Tingsbyn speglar i hög grad trädgårdsstadsidealets naturnära planering med småskaliga gaturum, lummiga tomter och blandade trävillor. En fortsatt långsam förtätning med villor från olika tider som infogats i den äldre organiska planstrukturen har lett fram till dagens villaområde som utgör en stilmässig provkarta över 1900-talets varierade villaarkitektur.

Planmönstret karaktäriseras av gles villabebyggelse placerad med anpassning till terrängen och den äldre vägstrukturen. Villatomterna är relativt stora, i vissa fall med karaktär av naturtomter, och den terränganpassade planeringen med en stor andel äldre uppvuxna träd och lummig växtlighet bidrar till områdets grönska. Karaktären av trädgårdsstad har trots senare förtätningar bibehållits. Tillväxten har skett långsamt med styckvisa tillägg där de senare tillkomna husen i allmänhet placerats med anpassning till den naturliga topografin och ligger inbäddade i ett lummigt trädbestånd.

ÄLDRE VÄGSTRUKTUR

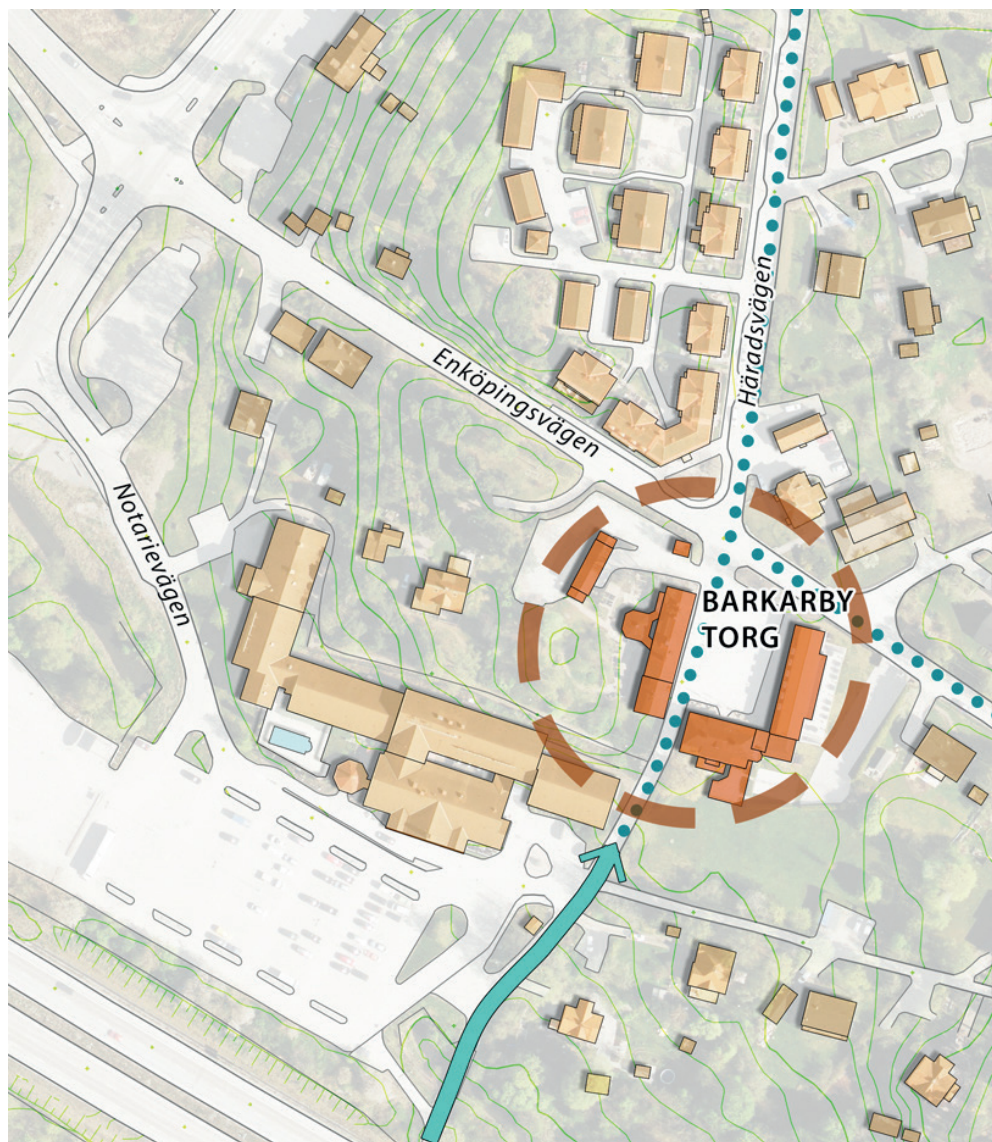
Dagens vägnät har sin stomme i historiskt viktiga lands- och häradsvägar. Nuvarande Kyrkvägen och Häradsvägen liksom Enköpingsvägens gamla sträckning från Barkarby torg mot Järfälla kyrka utgjorde de centrala huvudvägarna genom bygden som på många sätt bidragit till dess utveckling. Placeringen av Barkarby torg och kyrkan vittnar om kommunikationernas betydelse.

LANDMÄRKEN, NODER OCH SIKTLINJER

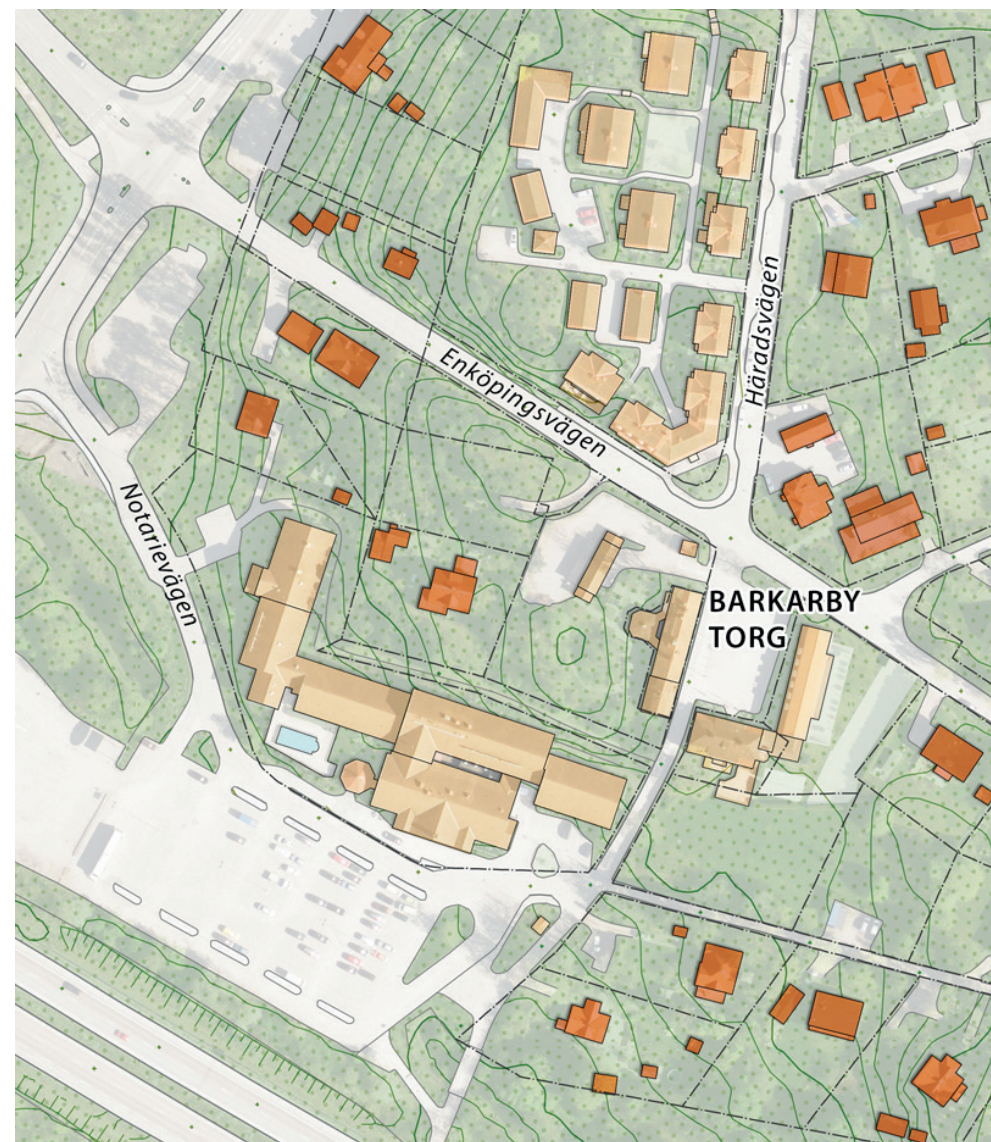
Järfälla kyrka ligger på en höjd i anslutning till den gamla landsvägen och utgör ett identitetsskapande landmärke i den omgivande landsbygden. Kyrkan är synlig i landskapet från flera håll. Barkarby torg utgör en tongivande platsbildning i närmiljön och har varit strukturerande för senare bebyggelseutveckling. Den inflikade Kyrkparken söder om kyrkan bildar en öppen grönyta i den bebyggda miljön och bidrar till orienterbarhet med långa siktstråk mellan Barkarbystaden och miljön kring Barkarby villastad. Welcome Hotel är med sin placering på hörntomten i fonden för siktstråk från flera för miljön betydelsefulla gatuvyer.

SKALA OCH VOLYMER

Villaområdet karaktäriseras av bebyggelse i låg skala som grupperar sig kring det småskaliga Barkarby torg. Welcome Hotel är placerad i slänten söderut. Hotell- och kontorsbebyggelsen bildar en skalmässig kontrast mot det småskaliga, gradvis framvuxna villaområdet. Trots ambitionen att anpassa 1980-talets anläggning till den naturliga topografin och den omgivande miljön genom bebyggelsens placering i souterräng och en varierad utformning gör dess tilltagna storlek att områdets gröna karaktär och genomsiktighet bitvis har försvunnit. En karaktärsförändring som ytterligare förstärks av anslutande hårdgjorda ytor söderut med urbana inslag i form av infartsparkering samt storskalig infrastruktur där E18 och den upphöjda gångbron är visuellt dominerande inslag.

Barkarby torg utgör en viktig nod i området, och har varit strukturerande för vägnät och bebyggelseplacering. Torgets placering i mötet mellan de två större huvudlederna Häradsvägen och gamla Enköpingsvägen markerar platsens historiska betydelse. |

Torget omges av villabebyggelse med relativt stora tomter med uppvuxen grönska.

VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG:

- Järfälla kyrkas framträdande placering och läge i landskapet på en höjd vid den forna vattenleden Bällstaån och invid viktiga landsvägar genom bygden.
- Äldre bevarade sträckningar av gamla Häradsvägen och Enköpingsvägen.
- Barkarby torgs småskaliga torgmiljö med den öppna centrala platsbildningen invid den gamla landsvägen flankerad av tingshus och gästgiveri utgör en tongivande ursprunglig del av miljön med rötter i 1670-talet.
- Gästgiveriet och tingshuset utgör en välbevarad småskalig bebyggelsemiljö med anor från 16-1700-talen. De ålderdomliga trähusens gradvisa tillägg och förändringar vittnar om bebyggelsens och torgets långvariga betydelse som samlingspunkt.
- Barkarby villastad genomsyras i hög grad av det tidiga 1900-talets trädgårdsinspirerade planeringsideal präglad av småskaliga gaturum, lummiga tomter och blandade trävillor.
- Tingsbyns gradvisa utbyggnad med sekel-skiftesvillor från villasamhällets första tid och senare tiders årsringar inpassade i den äldre grundstrukturen uppvisar en provkarta på villabyggandets stilideal under 1900-talet.
- Topografiskt anpassad planstruktur som utgår från platsens natur och terräng med kuperade tomter och naturnära växtlighet.
- Tomtstrukturen med glest placerade villor på väl tilltagna tomter.
- Husens placering med indrag från gatan ger upphov till gröna gaturum.
- Uppvuxna lummiga trädgårdar med äldre frukt- och prydnadsträd, blommande och bärande buskar och trädgårdsväxter är en tongivande del av områdets gröna karaktär.
- De tidiga villornas individuella utformning och varierade taksiluett. En för området karaktäristisk villatyp med pyramidformat tak.

ATT TÄNKA PÅ INFÖR DETALJPLAN:

- Ny bebyggelse placeras och utformas med hänsyn till helhetsmiljön kring Barkarby torg och omliggande topografiskt anpassad bebyggelse.
- Nya tillägg utformas i skala (volym och höjd), material, form och färgsättning så att den inte dominerar över befintlig villabebyggelse, framför allt utmed Enköpingsvägen. Håll ner skalan mot gaturummet.
- Nyttja befintlig redan hårdgjord tomtmark. Sträva efter att värna naturmark.
- Anpassa nytillskott till naturliga terrängformer och platsens förutsättningar. Sträva efter att minimera markingrepp som förändrar nivåskillnader i den ursprungliga topografin (sprängning, schaktning och fyllning).
- Utgå från platsens växtlighet vid planeringen av nya tomter och grönstråk.
- Upprätthåll visuella samband och siktstråk som gör det möjligt att avläsa miljöns årsringar. Undvik placering av nya byggnader så att de begränsar befintliga siktstråk mot kyrkan och mot torgmiljön.
- Det äldre vägsystemet inom området bör bibehålla sin karaktär med befintlig skala, sträckning, material samt inramning. Tingsstigen bör även fortsatt vara grusbelagd.
- Uppvuxna träd såsom äldre hagmarkstallar är en tongivande del av områdets gröna karaktär och bör värnas och integreras i den nya planeringen.
- Bygg vidare på befintlig hotellbyggnadsvariationer vad gäller uppbrutna topografiskt anpassade volymer. Bygg vidare på områdets naturliga terrängformer så att de är fortsatt tydliga.
- Nya byggnadsvolymer kan med fördel vara uppbrutna i separata volymer för att värna den gröna karaktären och genomsliktigheten i området.

Bakom hotellbyggnaden löper den grusbelagda Tingsstigen.

Den inflikade Kyrkparken söder om kyrkan bildar en öppen grönyta i den bebyggda miljön och bidrar till långa siktstråk mellan Barkarbystaden och Barkarby villastad.

Aldre topografiskt anpassad villabebyggelse längsmed gamla Enköpingsvägen.

Flygbild över området från 2010. E18 med Barkarby villastad till höger i bild. Bildkälla: Kulturmiljöbild, RAÄ.

Fransborg uppfördes på 1990-talet utmed Häradsvägen. I uppförandet eftersträvades småstadens gatukaraktär.

Bostadsområdets gestaltning anknäver till den byggnadstradition som är vanlig i äldre svenska småstäder.

Norr om torget fanns tidigare en lanthandel.

Gamla landsvägens sträckning genom Tingsbyn.

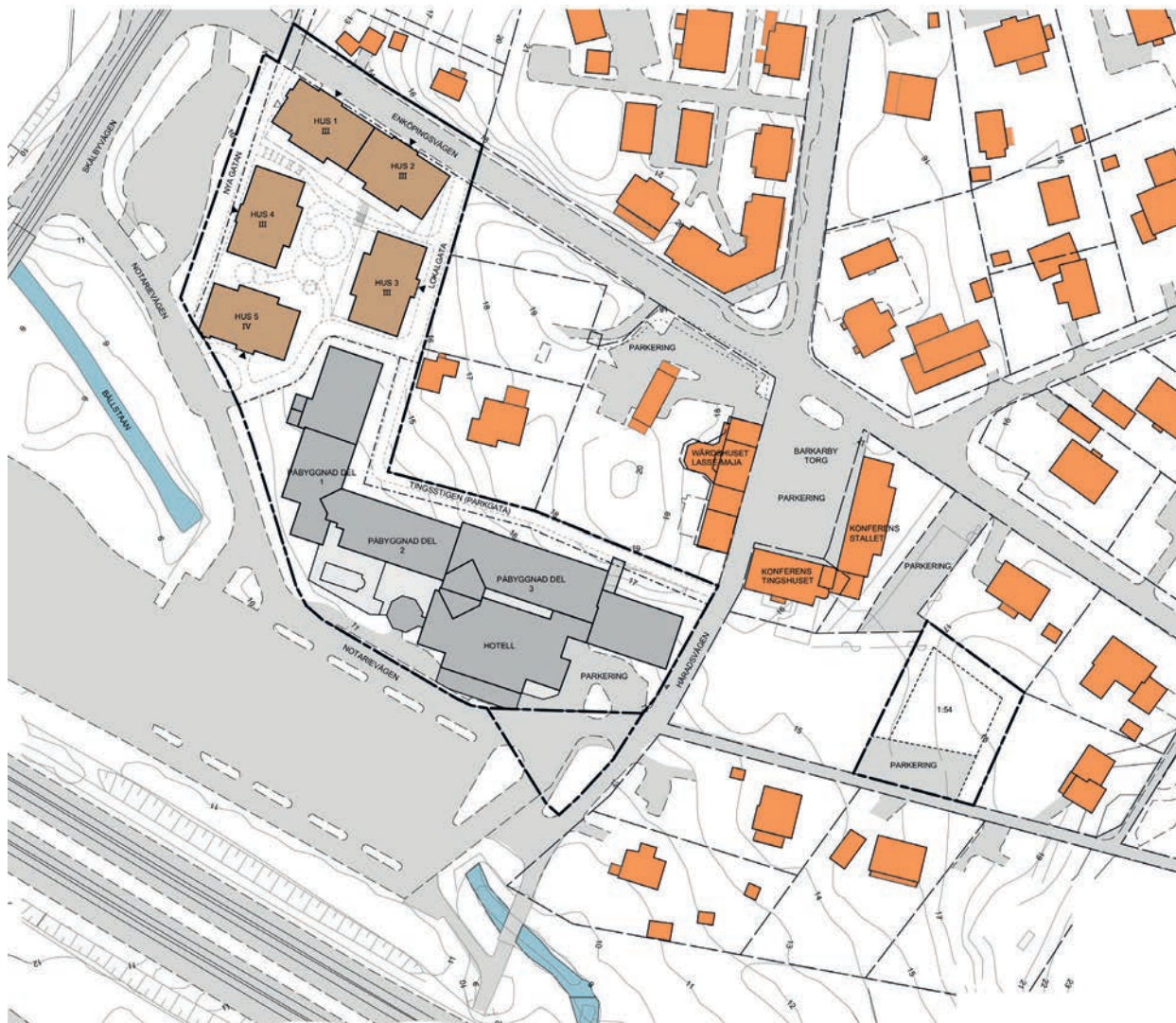

Häradsvägen söderut i riktning mot E18.

Häradsvägen norrut i riktning mot Barkarby torg med Welcome Hotell på den västra sidan.

PLANFÖRSLAGET

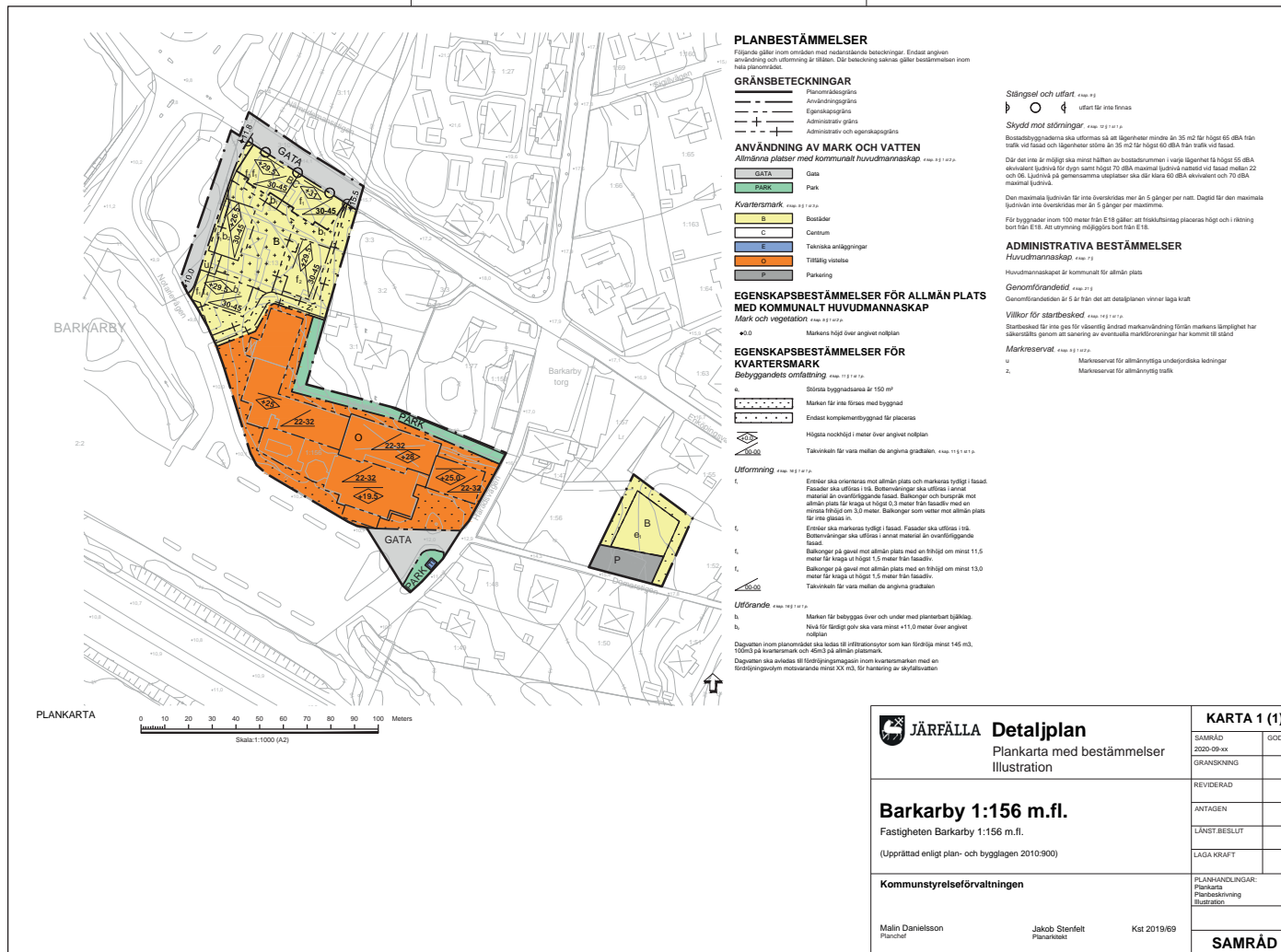
Befintlig bebyggelse på fastigheterna 3:9 och 1:13 rivs och ersätts med fem likformiga flerbostadshus. Två av huskropparna sammanlänkas till en långsträckt volym som placeras i liv med Enköpingsvägen. Övriga tre fristående volymer inordnas kring ett öppet nordsydligt gårdsrum. Västerut möter en huskropp mot en ny gata som planeras i nord-sydlig riktning i anslutning till parkeringen i hörnet Notarievägen/Skälbyvägen. Söderut mot Notarievägen ligger den nya huskroppen i vinkel med hotellet. Den femte byggnaden i öster placeras längs med en ny lokalgata som löper mellan Enköpingsvägen och Notarievägen.

Byggnadshöjderna varierar från 15 till 19 meter, och byggnaderna är placerade runt en öppen plats centralt på fastigheten. Fasadmaterialet planeras vara av övervägande trä, med annat tyngre material i bottenvåningen.

Tre av hotellets ursprungsvolymer byggs på med minst en våning, vilket innebär ca 3 meter i byggnadshöjd. De nya påbyggnaderna planeras utföras i en karaktär som avviker från de befintliga delarna.

Parkering för de nya bostadshusen ska lösas med garage under husen, och för hotellet med befintlig parkering samt med den befintliga parkeringen på fastigheten 1:54.

KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET

Barkarby villastad är tydligt anpassad till topografin, och Welcome hotell är planerat med de topografiska förutsättningarna som utgångspunkt. Planförslaget innebär en karaktärsförändring på fastigheten 1:13, när småskalig villabebyggelse omgiven av grönska ersätts med med flera större byggnadsvolymer med flerbostadshus. Områdets villabebyggelse utgör den sydvästligaste delen av Barkarby villastad, som breder ut sig norr och öster om planområdet med villor från 1900-talets början fram till idag. Karaktärsförändringen innebär att villastaden, som tidigare kunde skönjas från Norrviksvägen, blir skydd av den nya bebyggelsen.

Norrviksvägen utgör idag gränsen mot Barkarby villastad och villaområdets början kan skönjas från vägen genom både de villor som föreslås rivas i planförslaget, men även genom den högt liggande 1villan från tidigt 1900-tal på Enköpingsvägens norra sida.

Plankarta daterad 2020-08-28

JÄRFÄLLA Detaljplan Plankarta med bestämmelser Illustration	KARTA 1 (1)	
	SAMRÅD	GODK.
Barkarby 1:156 m.fl. Fastigheten Barkarby 1:156 m.fl. (Upprättad enligt plan- och bygglagen 2010:900)	2020-09-xx	
	GRANSKNING	
	REVIDERAD	
	ANTAGEN	
	LÄNST. BESLUT	
Kommunstyrelseförvaltningen Malin Danielsson Planchef	LAGA KRAFT	
	PLANHANDLINGAR: Plankarta Planbeskrivning Illustration	
Jakob Stenfelt Planarkitekt		
Kat 2019/09	SAMRÅD	

Befintliga villor som berörs av rivning är enkla typvillor från sin respektive tidsepok med små arkitektoniska värden på byggnadsnivå. Rivningen av dessa bedöms därmed inte inverka negativt på upplevelsen av villastadens byggnadsbestånd. Villornas placering, skala och trädgård ingår däremot som viktiga delar i den övergripande planstrukturen och den föreslagna förändringen av trädgårdskaraktären inverkar på upplevelsen av villastaden som helhetsmiljö och den gröna karaktären mot Enköpingsvägen.

Bebyggelsen som planeras mot Enköpingsvägen är förlagd i liv med gatan med 1,5 meter förgårdsmark som medger småskalig plantering av grönska mot gaturummet. Förslaget ger en mer stadsmässig karaktär som frångår området rådande gröna karaktär med hus indragna från gaturummet. Både bebyggelsens tilltagna skala och närhet till gatan innebär en karaktärsförändring för Enköpingsvägen som bryter mot villastadens småskalighet. Att byggnaderna mot Enköpingsvägen följer topografin är positivt. Övriga fristående huskroppar som är oregelbundet placerade kring en innergård bidrar till genomsiktighet och fortsatt inslag av grön karaktär.

Gestaltningen av den nya bebyggelsen med träfasader och sadeltak är inspirerat av villastadens trähusbebyggelse. Materialvalet ansluter väl till områdets bebyggelsekaraktär

Den nya småskaliga lokalgatan mellan Enköpingsvägen och Notarievägen ansluter väl till det befintliga äldre stigsystemet. Det större nya vägstråket väster om fastigheten som löper i gränsen mot intilliggande fastighet innebär hårdgörande av gröna ytor, något som kan kompenseras med tillförande av ny grönska i anslutning till vägen. Vägen följer områdets topografiska förutsättningar.

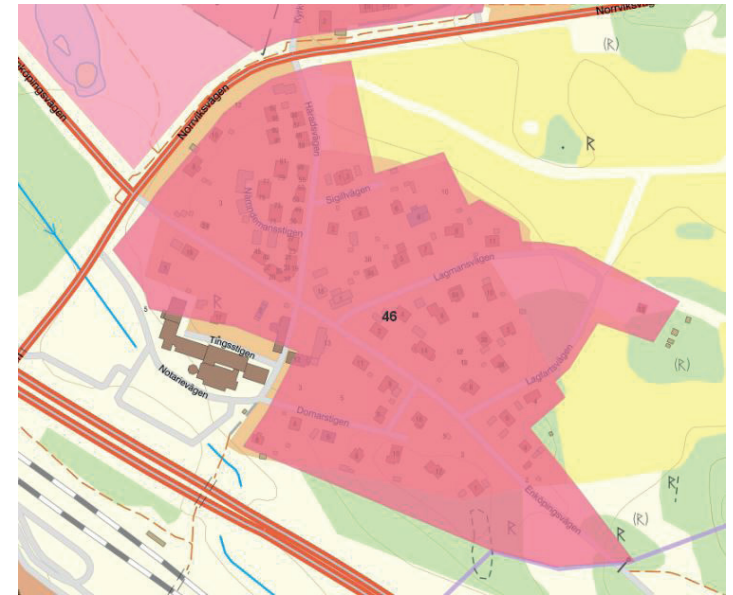
Hotellbyggnaden bryter redan i sin nuvarande form av mot småskaligheten i området genom sina betydligt större volymer. Det positiva med den föreslagna påbyggnaden är att den följer dock den tidigare intentionen att anpassa hotellbyggnaderna till områdets topografiska förutsättningar genom att låta bebyggelsen bli gradvis högre upp mot det bakomliggande höjdpunktet. Den

medvetna topografiska anpassningen av befintliga byggnadsvolymer som gör att trädtopparna är tydligt synliga bakom hotellbyggnaderna bidrar till att områdets varierade topografi och gröna karaktär kan upplevas. Det är en kvalitet att bygga vidare på. I det nya planförslaget byggs tre av hotellets byggnader på med minst en våning. För att detta ska kunna samverka med områdets gröna karaktär bör trädtopparna vara tydligt synliga även efter påbyggnaden. Det är positivt att hotellets västra byggnad som ansluter 1600-talsbebyggelsen vid Barkarby torg behålls i nuvarande storlek.

Av planförslaget framkommer inte heller hur den växtlighet med buskar och uppvuxna talar som idag präglar området kommer att hanteras, och inte heller hur mycket av dagens grönyta som kommer att hårdgöras vid en förändring enligt föreslagen plan. En viktig riktlinje för att värna kulturmiljön är att så långt som möjligt utnyttja befintlig redan hårdgjord mark och att undvika att ta naturmark i anspråk för hårdgjorda ytor.

Planområdets närområde är i omvandling och ny storskalig bebyggelse är under uppförande längs E18 väster om området. I nordväst möter Barkarby handelsplats, som breder ut sig mot öster med nya bostäder och arbetsplatser. Villastaden har utvecklats under 1900-talet, med den ålderdomliga miljön kring Barkarby torg som central punkt. Norrviksvägen utgör en gräns för villastaden med dess småskaliga topografiskt anpassade bebyggelse, och med den nya bebyggelsen som breder ut sig från Barkarby handelsplats kan den komma att utgöra en gräns mellan det nya och det gamla Barkarby.

Planförslaget innebär ett intrång i det avgränsade kommunala kulturmiljöområdet Barkarby torg och Tingsbyn, och en skal- och karaktärsförändring av planområdet, som riskerar att påverka läsbarheten av villastadens utveckling över tid. Det innebär små till måttliga negativa konsekvenser för områdets kulturmiljövärden. Vyn från Norrviksvägen påverkas så att villastaden blir svårast från den vyn, samt att det finns en risk för ytterligare skalförskjutning i området, på sikt. Konsekvenserna kan minskas genom anpassning till villastadens uttryck vad gäller bebyggelsens anslutning till Enköpingsvägen, detaljutförande på träfasaderna, färgsättning och topografisk anpassning .

Barkarby villastad är definierad som kulturmiljöområde av Järfälla kommun.

Enköpingsvägen mot Norrviksvägen med planområdet till vänster i bild. Den planerade bebyggelsen blir betydligt högre än nuvarande småskaliga villa mot vägen och ger en mer stadsmässig karaktär och utblickarna begränsas. Positivt är att planen medger viss grönska längs vägen och att fasadmaterial och takutformning är planerad för att anpassa bebyggelsen till villastadens uttryck.

Sektion på fasaderna mot Nya gatan i områdets västra del. Till höger Welcome Hotel och till vänster Enköpingsvägen. I byggnadernas placering syns områdets varierade topografi och den oregebundna placeringen kring en innergård bidrar till genomsiktlighet och skapar förutsättningar för en fortsatt grön karaktär.

BEDÖMNINGSSKALA FÖR KONSEKVENSER

Stora negativa konsekvenser

När föreslagen åtgärd medför att värdebärande karaktärsdrag påverkas så att läsbarheten av landskapets/miljöns utveckling över tid försvåras kraftigt eller upphör helt.

Måttliga negativa konsekvenser

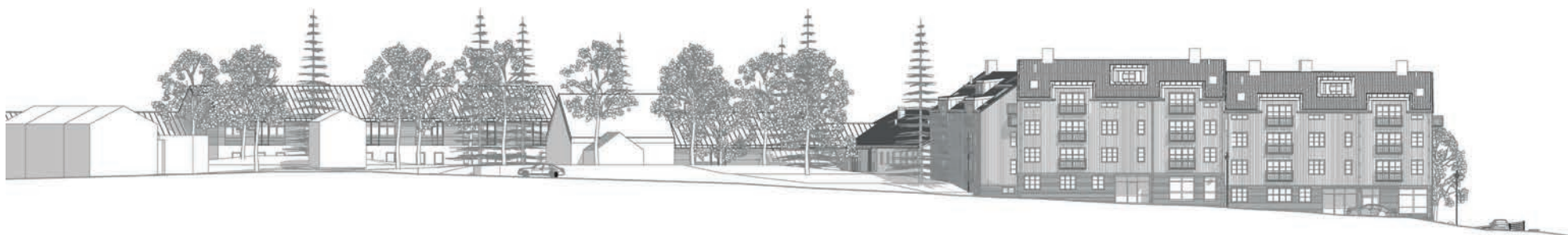
När föreslagen åtgärd medför att värdebärande karaktärsdrag påverkas så att läsbarheten av landskapets/miljöns utveckling över tid försvåras.

Små negativa konsekvenser

När föreslagen åtgärd medför att värdebärande karaktärsdrag påverkas men läsbarheten av landskapets/miljöns utveckling över tid är fortsatt möjlig.

Positiva konsekvenser

När föreslagen åtgärd medför att värdebärande karaktärsdrag förstärks och läsbarheten av landskapets/miljöns utveckling förbättras.

Sektion med de planerade byggnaderna mot Enköpingsvägen i fonden och parkeringen vid Norrviksvägen till vänster. Den planerade bebyggelsen följer topografin. Den nya bebyggelsen avgeänsas med en ny infartsväg mot öster.

WELCOME HOTEL

Welcome Hotel framträder med sin placering på hörntomten som fond för siktstråk från flera gatuvyer och bildar entré till området från väster.

I hotell- och konferensanläggningen ingår två fastigheter som idag är bebyggda med fristående hus. Närmast i bild ligger en äldre villa från 1930-1940-talet och längre bort till vänster skymtar en något yngre villa från omkring 1980. Dessa byggnader rivs i planen.

Tomtmarken är kuperad och har naturkaraktär med berg i dagen, uppvuxna träd och växtlighet.

Bebyggelsen trappas av i söder med en lägre frontbyggnad som inrymmer huvudentrén.

Hotellet ligger i direkt anslutning till Barkarby torg och Häradsvägen.

En ambition att anpassa byggnadskomplexet till den naturliga topografin och den omgivande miljön märks genom bebyggelsens placering i souterräng och dess uppbrutna, förskjutna volymer som ger en variation i taksiluett och fasaduttryck.

REFERENSER

Johansson, B. *Kulturstigar Barkarby-Skälby*. Järfälla kultur. 1996

Järfälla kommuns översiktsplan. 2014

Kulturmiljöplan Barkarby.Skälby. Järfälla kommun

Med Enköpingsvägen genom Järfällas historia. Järfälla kommun.

Digitala källor:

Lantmäteriet/historiska kartor

Järfälla kommun

Kulturmiljöbild.

banking